

Nokia a fost pentru foarte mult timp cel mai important, puternic, dominant, relevant si concludent jucator din domeniul telefoanelor mobile. Fani sau nu, sunt convins ca toti sunteti de acord cu asta. Inca de pe vremea cand telefoanele erau mai degraba "carabile" decat mobile, Nokia dadea tonul si facea istorie.

In randurile de mai jos voi incerca sa atrag atentia asupra unor momente din trecutul Nokia si, mai ales, voi incerca sa subliniez cum compania finlandeza a reinventat roata urmand ca multi ani mai tarziu "sa faca pana".

Personal, desi sunt si am fost intotdeauna un fan al terminalelor Nokia, mai ales cand specialistii lor inventau smartphone-ul, din pacate nu stiu daca urmatoarea data cand imi voi schimba telefonul Nokia E6 voi mai avea ocazia sa-mi iau ceva pe aceeaasi linie. Oare de ce?

Lasand la o parte valul de pierderi financiare si faptul ca a ajuns sa aiba in 2010 cam 138.000 de angajati, ca in 2012 sa scada la sub 100.000, Nokia este un gigant care a pornit, nu dintr-un garaj, precum gigantii din Silicon Valley, ci de pe marginea unui rau intitulat Nokiavirta, in urma cu mai bine de 100 de ani, in 1895.

O istorie interesanta

La momentul respectiv, domeniul de activitatea al tanarului Fredrik Idestam, creatorul Nokia, era moraritul. Amai durat mult pana ca respectiva moara de celuloza sa se transforme in compania din spatele unora dintrele cele mai populare telefoane create vreodata.

Totusi, mai interesante sunt domeniile de activitate cu care a cochetat Nokia la inceputuri : hartie, biciclete, cauciucuri de masina, computere personale, papuci, cabluri de comunicatii, generatoare electrice, monitoare, televizoare, aluminiu sau condensatoare. Da, va vine sa credeti? Toate au fost domenii de activitate pentru compania ce urma sa poarte numele de Nokia Corporation.

Infiintata in 1967 sub acest nume, tot in acea perioada Nokia Corporation a inceput sa imbratiseze crearea de dispozitive pentru comunicatii pe frecvente radio. Intai pentru armata, iar apoi pentru uz personal, aparatele care ulterior aveau sa se cheme telefoane portabile in mare au fost realizate cu ajutorul unei alte companii – Salora Oy. Dupa ce aceasta din urma a devenit parte componenta din Nokia, tot atunci au inceput sa apara si primii mastodonti gen Mobira Senator.

Lansat in 1982, Mobira Senator era un telefon de masina cu greutate de "doar" 9,8 kilograme.

Primul telefon portabil, mult mai usor, de 800 grame, dar cu un pret "greu", de 4.500 euro – Mobira Cityman 900 - a aparut 5 ani mai tarziu, in 1987. Merita retinut si ca tranzitia de la telefonul de masina la telefonul de carat a mai inclus un exemplar demn de cartea de istorie. Mobira Walkman avea 5,5 kilograme, motiv pentru care lansarea sa nu a fost incununata de succesul seriei Cityman.

Desi Nokia exista deja de mult timp, brandul Nokia Mobile Phone a fost trecut pe terminalele companiei abia in 1992 cu Nokia 1011 – cifrele care defineau modelul faceau referire la momentul lansarii, ziua de 10 noiembrie.

Perioada extazului

Nu e de ignorat puterea pe care ajungea sa o aiba Nokia in anii '90 - compania reusea in acea perioada sa faca valuri fara macar sa lanseze telefoane. In 1994, a introdus **faimosul ringtone Nokia odata cu telefonul Nokia 2100** . La scurt timp, intreg mapamondul o cunostea si, tot la scurt timp, se chinuia... sa si-o scoata din cap.

In acelasi an, Nokia a facut istorie, la propriu, deoarece prima convorbire prin satelit a fost realizata folosind un terminal al companiei. In 1997, se lansa jocul

Snake

pe aproape toate terminalele noi ale companiei. Rezultatul? Oamenii, chiar daca nu aveau prea multe minute de convorbiri, nu mai puteau lasa telefoanele din mana.

Desi era deja lider global in domeniul telefoanelor mobile in 1997, si a creat primele telefoane compatibile cu WAP si 3G - tehnologii care au implicat un nivel de cercetare incredibil pentru companie, succesul de necontestat a venit odata cu **Nokia 1100** – un telefon GSM extrem de simplu de folosit si extrem de ieftin. A fost vandut in peste 250 milioane de exemplare la nivel global si a fost terminalul cu numarul 1 miliard vandut de Nokia.

Nokia 1100 a purtat la un moment dat titlul de cel mai popular dispozitiv electronic pentru consumatori din intreaga lume.

Datorita unei probleme de programare un anumit numar de terminale produse la o fabrica din Germania au ajuns sa se vanda pe internet in urma cu cativa ani cu preturi de pana la 25.000 de euro. Motivul? Se credea, desi nu s-a confirmat, ca anumite telefoane Nokia 1100 pot intercepta coduri de tip TAN (transaction authentication numbers), care pot fi ulterior folosite ilegal pentru fraude bancare. **Nu a incercat nimeni in urma cu cativa ani sa va convinga sa-i vindeti un Nokia 1100? Incercati sa va aduceti aminte.**

N-a fost sa fie...

Cu putin noroc, am fi avut toti ocazia sa folosim computere Nokia. In urma cu 30 de ani, cand IBM inventa IBM PC-ul in SUA, in Finlanda Nokia inventa MikroMikko 1, un computer personal in toata regula. Din pacate, ulterior, compania si-a pierdut increderea in acest domeniu de activitate, urmand ca 27 de ani mai tarziu sa-i mai dea o sansa.

In 2009, a fost lansat Nokia Booklet 3G. Din nefericire, pe sistemul "un netbook e tot un netbook", nu s-a vandut foarte bine, iar la putin timp dupa lansare s-a pierdut prin marea de sisteme ultraportabile cu procesor Intel Atom. Desi avea o autonomie de 12 ore si dotari peste medie, la un pret specificat de 575 euro, mai bine iti luai un iPad sau, si mai bine, un notebook adevarat.

La capitolul business, Nokia a intampinat probleme majore si anii 1990, intrucat avea afaceri in domenii extrem de variate pe care nu le mai putea sustinea. Marea schimbare a venit in 1992, cand CEO-ul din acel moment, Jorma Ollila, a luat decizia de a se axa exclusiv pe telecomunicatii. Din acest motiv, in anii care au urmat, pana in 2000, Nokia si-a vandut toate celelalte divizii: cauciucuri, cabluri, electronice.

Odata cu adoptarea globala a standardului GSM, rata de adoptie extrem de rapida a telefoanelor mobile a obligat Nokia la un nou val de schimbari interne majore. Dupa ce a inceput sa domine nu doar piata din Finlanda, ci si din America de Nord, America de Sud sau Asia, in 1998 Nokia a purtat cu mandrie titlul de cel mai mare producator de terminale mobile. Pentru a intelege amploarea succesului Nokia, ganditi-va ca intre 1996 si 2001 profitul Nokia a crescut de la 6,5 miliarde de euro la 31 miliarde.

Smartphone la momentul 0

Compania a continuat sa inoveze in mod semnificativ linia sa de telefoane atat inainte, cat si dupa anii 2000.

A creat primele smartphone-uri odata cu introducerea seriei Communicator, in 1996 - Nokia 9000. Actualizata cu modele ulterioare precum Nokia 9110 (1998), 9210 (2001), 9500 (2004) sau E90 (2007), seria Communicator a fost o revelatie pentru utilizatorii din segmentul business, care prioritizau functionalitatea extinsa a unui terminal in fata dimensiunilor nu foarte compacte. Cu procesoare Intel, AMD, ARM si in final OMAP, fiecare Communicator avea un ecran incapator, acces la internet, email, documente office si multe alte functii pe care acum le gasim in orice smartphone actual. Toate acestea Nokia le-a avut prima in terminalele sale, preinstalate. Poate daca ar fi avut un suport pentru aplicatii terte mai dezvoltat si acum am fi vazut noi modele din aceasta gama.

In mai 2007, compania a lansat primul terminal cu ecran sensibil la atingere Nokia 7710. Parteneriatul cu Carl Zeiss a fost un succes enorm, optica producatorului german fiind prezenta in toata seria N de terminale cu functii multimedia si captura foto/video. N82, lansat in 2007, a fost primul terminal cu flash Xenon.

In 2007, cand s-a lansat primul iPhone, Nokia anunta un serviciu incredibil pentru acea perioada: fiecare posesor de terminal participant la programul Comes With Music putea descarca gratuit muzica un an de zile de pe serviciul companiei.

Desi nu foarte tarziu, dar sigur cu prea putin avant, la doar un an dupa lansarea AppStore-ului celor de la Apple, Nokia a inceput sa livreze terminale cu acces la Ovi Store – propriul magazin virtual de aplicatii. Din pacate, din cauza unui SDK nu foarte prietenos si al unui portofoliu de aplicatii nu foarte generos, platforma Symbian si magazinul de aplicatii nu au atras suficiente dezvoltatori, in consecinta nici foarte multi utilizatori.

Nokia vs. BlackBerry

In urma cu vreo 6 ani, mi-am luat primul smartphone Nokia. Fiind in cautarea unui terminal cu tastatura QWERTY si conectivitate WiFi, ecranul de 2,9 inci a lui

E61

a fost perfect. Nu era sensibil la atingere, dar suporta HTML, motiv pentru care internetul arata "ca pe calculator". La 3 ani distanta, in 2008, a aparut si primul urmas –

Nokia E71

. Desi mi l-am luat si pe acesta de dragul continuitatii, marea schimbare venind sub forma dimensiunilor mai compacte si eventual a camerei foto, ulterior am aflat ca la momentul respectiv Nokia a investit teribil in promovarea acestui tip de terminale.

Cu E71 si apoi E72, Nokia a sperat sa le faca suficiente concurenta celor de la BlackBerry in segmentul business. Din pacate, aceasta experienta le-a demonstrat finlandezilor ca nu este suficient sa faci telefoane cu WiFi, acces la email si tastatura QWERTY pentru a te face afirmat printre utilizatorii business.

Desi terminalele de mai sus nu au beneficiat de o rata de adoptie incredibila, in aceeasi perioada Nokia a reusit totusi sa faca un lucru deosebit. L-au convins pe regizorul **Spike Lee (Inside Man, 25th Hour sau Malcolm X)**

sa realizeze un film folosind exclusiv terminale Nokia. Daca ar fi sa fac o asociere, respectivul film a fost la fel de important pentru Nokia pe cat a fost episodul Help Me din serialul House pentru Canon. Acesta din urma a fost primul episod dintr-un serial TV filmat integral cu un aparat foto – 5D Mark II.

In ceea ce priveste productia, dupa ce a evitat foarte mult sa-si extinda fabricile dincolo de teritoriul Finlandei, Nokia a inceput in 2000 cu prima fabrica din localitatea Komarom din Ungaria.

În martie 2007, a semnat un memorandum cu Consiliul Județean Cluj pentru a deschide o nouă fabrică la cativa kilometri de oraș în comuna Jucu. Din păcate, fabrica din Cluj a creat o revoltă în Germania, deoarece simultan cu deschiderea fabricii din România a fost închisă o fabrică în Bochum – Germania. Din nefericire pentru români, pe 29 septembrie 2011 Nokia a anunțat că producția va fi închisă la fabrica din Jucu, urmând ca peste 2000 de angajați să rămână fără loc de muncă până la sfârșitul anului. Motivul dat de Nokia pentru această mișcare a fost optimizarea procesului de producție.

În cazul în care credeți că va reuși să evite producția în China, răspunsul este "nu". Deși la începutul anilor 2000 producea deja sub-ansamble în China, la începutul acestui an s-a confirmat transferul de producție în Asia, în China și Coreea de Sud, din simplul motiv al eficientizării costurilor. În urma acestei mișcări tactice, 4000 de oameni și-au pierdut locul de muncă din țări precum Finlanda, Mexic și Ungaria.

Criza "latra", luxul merge

Dacă tot a dat gres cu dominarea segmentului business, Nokia s-a decis că are totuși puterea să ia cu asalt un segment de piață la fel de banos. Pentru că înainte de apariția firmelor de bijuterii care se ocupă cu decorarea iPhone-urilor cu diamante și aur masiv oamenii cu prea mulți bani nu aveau nici o cale de a-i afișa prin telefonul pe care îl utilizează, **Nokia a inventat Vertu**. În prezent, Vertu este un producător britanic de telefoane de lux, deși continuă să figureze ca o divizie a companiei finlandeze. Telefoanele Vertu rulează Symbian, sunt considerate produse high-end, de aici și prețurile exclusiviste, și sunt realizate din materiale prețioase, de cele mai multe ori fiind extrem de rezistente la socuri.

Cel mai scump model realizat vreodată a fost Signature Cobra – 310.000 \$, iar cel mai ieftin model este Constellation la 5.600\$. Ca materiale folosite în producție, aproape exclusiv se apelează la oțel inoxidabil, ceramică, fibră de carbon, piele naturală extrem de scumpă – inclusiv de aligator, cristale, safire, aur alb, aur galben, aur roz, platina sau diamante. Fiecare ringtone, pentru a demonstra fidelitatea acustică a difuzoarelor din telefoanele Vertu, este cântat de Orchestra Simfonică din Londra.

Perioada agoniei

Alianța cu Microsoft, anunțată pe data de 11 februarie 2011 sub forma unui parteneriat strategic, a fost definită ca o nouă eră în istoria Nokia. Creată pentru a înlocui sistemele de operare Symbian și Meego cu Windows Phone, în speranța de a mai câștiga ceva public în zona de produse high-end și mainstream, alianța nu a fost atât de benefică pentru companie pe

cat se credea. Caderea initiala a actiunilor, la auzul anuntului, a fost de 11%, iar in saptamanile si lunile urmatoare scaderea a continuat cu cat ieseau la iveala mai multe detalii legate de parteneriat.

Pe partea de proiecte actuale, Nokia anunta din ce in ce mai putine terminale cu Symbian . Sistemul de operare Meego va mai fi prezent pe un singur aparat, care urmeaza sa fie anuntat pana la sfarsitul acestui an.

In iunie 2011, Nokia a pierdut titlul de cel mai mare producator global de smartphone-uri in fata Apple.

Cea mai mare lovitura a venit sub forma unei realitati crude afirmate la unison de mai multi operatori europeni de telefonie, despre terminalul Lumia si Windows Phone. *"Telefoanele Nokia cu Windows nu sunt suficient de bune pentru a concura cu iPhone-ul de la Apple sau cu linia de terminale Galaxy de la Samsung. Au preturile prea mari pentru niste produse care nu sunt inovatoare. Pe langa asta, nimeni nu intra intr-un magazin sa ceara un Windows Phone."*

Ce urmeaza?

Din pacate, Nokia se duce in jos cu o viteza ametitoare. Acesta este un fapt. Daca ar mai fi fost o sansa sa isi revina dupa criza cauzata de lansarea primului iPhone, cu siguranta acea sansa nu este alaturi de Microsoft, dupa cum confirma tot mai multe voci. Chiar daca piata pare saturata de terminale cu Android, faptul ca Galaxy a iesit in fata ar fi putut sa fie valabil si cu un terminal precum Lumia 800 cu Android. Este o situatie trista si nimeni nu a crezut ca se va ajunge aici.

Dupa o perioada in care Nokia dadea tonul, acum incearca sa ramana pe linia de plutire cu o afacere care nu mai este privita cu ochi buni de catre nimeni.

Graficul evidentiaza trendul descrescator in business-ul Nokia si ganditi-va ce inseamna pentru companie o lovitura atat de mare, daca in 22 octombrie 2007 avea un pret per actiune de 27,74 dolari, urmand ca 5 ani mai tarziu aceeasi actiune sa fie tranzactionata cu 2,77\$. Cel mai probabil, in 2-3 ani se va stinge becul sau vor fi comercializate aproape exclusiv telefoane ieftine, pentru piete sarace.

Este un deznodamant trist pentru o companie care nu doar a facut telefoane mobile, ci realmente a inventat ceea ce astazi folosim o mare parte din zi si de care ne folosim pentru un numar incredibil de mare de sarcini. Telefonie a devenit o parte foarte mica din ansamblul complex de functii al smartphone-urilor actuale si, din pacate, finlandezii au realizat prea tarziu acest lucru.

In ceea ce priveste destinul Nokia, mai exista si o varianta optimista, in care compania se ocupa de tablete si alte dispozitive hibride, iar in timpul liber mai lanseaza cate un smartphone cu Windows Phone cu care sa dea lovitura. Din pacate, acest scenariu depinde mai putin de Nokia si mai mult de eforturile Microsoft de a-si perfectiona atat sistemul de operare pentru smartphone-uri, cat si versiunea de Windows 8 pentru tablete.

** sursa : playtech.ro